

Тема 10. Нарис історії української філософії

КЛЮЧОВІ ТЕРМІНИ І ПОНЯТТЯ

- **АНТЕЇЗМ** — так деякі дослідники називають прояви в українському національному характері та філософській думці любові до Землі, культ Землі.
- **АНТРОПОЦЕНТРИЗМ** (від грец. апікгороа - людина і лат. сепігит - центр) — філософський принцип, згідно з яким людина є центром Всесвіту або займає центральне положення у всіх міркуваннях та вирішеннях.
- **БАРОКАЛЬНІСТЬ** - на думку цілої низки дослідників - виявлення особливостей української філософської думки у вигляді її рухливості, динамізму та певній концентрованості навколо проблем духовного вдосконалення, пов'язаного із глибокою релігійністю.
- **БРАТСЬКІ ШКОЛИ** - центри освіти та духовного життя в Україні, що виникали, починаючи від XVI ст. з метою збереження православних засад життя та протидії католицькій експансії.
- **ЕМОЦІЙНІСТЬ** - одна із провідних особливостей української філософії, що полягає у наданні переваги прямому щирому почуттю над раціональним міркуванням при вирішенні смисложит-тєвих проблем.
- **ЕСТЕТИЗМ** - особливість української філософії та духовності взагалі, що проявляє себе у цінуванні краси в усіх її виявленнях.
- **НЕПОМІТНОГО ЗЛА ФІЛОСОФІЯ** - оригінальна концепція М.В.Гоголя, згідно з якою у боротьбі Бога та диявола за людські душі найнебезпечнішим для людини постає маленьке, непомітне зло, через прийняття якого людина поступово опиняється у диявольських пазурах. **ПРОСВІТНИЦТВО** - європейська течія в галузі культурного і духовного життя ХУІ-ХУІІІ ст., що ставила собі за мету сформувати погляди, котрі виходили передусім з вимог людського розуму.
- **РЕНЕСАНС** (від фр. Кепаіз.чапсе) - європейська епоха Відродження (XIII - к. XVI ст.); виникнення нового відчуття життя, що споріднене з античністю і протилежне Середньовіччю.
- **СПОРІДНЕНА ПРАЦЯ** - (за визначенням Г. Сковороди) вид діяльності, котрий особливо припадає людині до душі, відповідає її природним схильностям та здібностям, приносить радість і задоволення вже й сама по собі, а не лише своїм результатом.